

РЕЦЕНЗІЯ

ДОСЛІДЖЕННЯ ТРАВМАТИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ: ПСИХОЛІНГВІСТИЧНИЙ ПІДХІД

Засекіна, Л., Засекін, С., Шевчук, О. (2017). Психолінгвістичний підхід до травматичної пам'яті. Beau Bassin: LAP LAMBERT Academic Publishing. 244 p. ISBN 978-6133997486

Орап Марина

Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
м. Тернопіль, Україна
orap2003@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7598-8453>

Монографія є ґрунтовним науковим дослідженням актуальної теоретичної і практичної проблеми діагностики і реорганізації травматичної пам'яті. Це питання особливо актуальне в сучасних реаліях життя і в Україні, і в усьому світі. Політичні події в Україні, посилені пандемією вірусу COVID-19, переживають багато громадян саме як травматичну ситуацію, що вимагає від психологів швидкого й адекватного реагування. Рецензована наукова праця є значним внеском у розв'язання цієї проблеми.

Монографія складається з трьох розділів, у яких обґрунтовано теоретико-методологічні аспекти дослідження травматичної пам'яті, шляхи емпіричного вивчення її змісту, а також запропоновано рекомендації щодо її реорганізації.

У розділі 1 «Теоретико-методологічні основи дослідження травматичної пам'яті» дуже ґрунтовно і логічно проаналізовано різні концептуальні підходи до визначення і дослідження травматичної пам'яті, автобіографічної пам'яті, травматичної події, травматичного досвіду, ПТСР. На основі цього виокремлено авторське розуміння травматичної пам'яті як психічного процесу в межах норми і результату відображення, збереження та відтворення реорганізованого травматичного досвіду. Увага дослідників

зосереджена на когнітивних моделях представлення знань, які є основою для травматичної пам'яті. Тому логічним і науково адекватним видається вибір авторами пропозиціональної моделі для дослідження закономірностей реорганізації травматичної пам'яті психолінгвістичними засобами.

Розділ 2 «Емпіричне дослідження психологічних особливостей індивідуальної травматичної пам'яті» сконструйовано пропозиціональну модель травматичної пам'яті, у якій особливості травматичного досвіду виявляються функціонально пов'язаними з емоційним благополуччям особистості. Запропоновано авторську схему пропозиціонального аналізу травматичних спогадів, яка практично реалізується через аналіз автобіографічних наративів. Глибоко проаналізовано взаємозв'язки травматичної пам'яті з особистісними властивостями, локусом контролю та емоційним благополуччям.

У розділі 3 «Реорганізація індивідуальної травматичної пам'яті за допомогою психолінгвістичних засобів» проаналізовано автобіографічний наратив як засіб діагностики травматичної пам'яті, змальовано узагальнений «портрет» особистості, яка адекватно інтегрувала травматичний досвід до автобіографічної пам'яті. Важливим практичним доробком авторів вважаємо сформульовані на основі здійсненого дослідження рекомендації з використання наративів для реорганізації травматичного досвіду, для екстерналізації та подальшої інтеграції травматичної події у досвід особистості.

Видання даної монографії є логічним продовженням наукових розвідок знаними в Україні вченими психолінгвістами прикладних аспектів використання психолінгвістичних засобів для оптимізації психологічних ресурсів людини. Дослідження характеризується глибиною наукового аналізу проблеми, адекватністю побудованої теоретичної моделі та ґрунтовністю емпіричного дослідження. Висновки логічно відображають отримані результати і є вагомими як з теоретичної, так і з практичної точки зору.

Результати даного наукового дослідження будуть корисними як для подальших психолінгвістичних досліджень, так і для фахівців, які практично вирішують питання допомоги особам, які пережили або переживають травматизуючі події. Монографії властива наукова новизна, що свідчить про глибоке і новаторське опрацювання проблем реорганізації травматичної пам'яті. З огляду на вищезазначене я вважаю монографію значним науковим доробком і рекомендую для ознайомлення науковцям, психологам-практикам та усім зацікавленим особам.

Література

Засекіна, Л., Засекін, С., Шевчук, О. (2017). *Психолінгвістичний підхід до травматичної пам'яті*. Beau Bassin: LAP LAMBERT Academic Publishing.

References

Zasiekina, L., Zasiekin, S., Shevchuk, O. (2017). *Psykholinhvistychnyi pidkhid do travmatychnoi pam'iaty [Psycholinguistic approach to traumatic memory]*. Beau Bassin: LAP LAMBERT Academic Publishing.

Received: 27.03.2021